

dagitá; Sailer György nprépost, Asztl, Kovács, Hohenegger, Feltinger, Karner, Payer stb. kanonok is számos szegénytanuló ifjat látott 's lát el pénzzel 's élelemmel. E' nap tartá ülését a' városi árva és szegény intézet választmányja is, mellynek elnöke: Tóth Lajos prép. kanonok és pléb. tagjai: Stephanics József polgármester, Király József pénztárnok, Purgli György, Krengel János, Kmety András tanító, Szántó Mihály kapitány, Magyarósi Pál növendékpapsági aligazgató, Haubner Mátyus ág. hitv. lelkész, Szabó Pál törvénytanító, Szerdahelyi Ferenc püspöki jószágigazgató; jegyző: Czako János; számvető: Lengyel János; ellenőr: Trinkbesser. Az előterjesztett indóztatás szerint az intézet számára 1838ban 9400 v. fton felül gyűlt össze, miből az árva-házban 12 árva táplálták 's tanítaták Ecker János városi szószóló felügyelése alatt, ki egyszermind a' talált gyermekekről is gondoskodik; továbbá 300 szegény kapott segédelmet, kikhez újabban 17 vétetett föl; ezek három osztályra különböztetve, az elsőben 16, 2dikban 12, 3dikban 7 garast kapnak hetenkint; ezen kívül még más szegények 's vándorló legények is gyámoltatnak. Ez intézet gyarapításában kitűnő buzgalommal fáradoztak Klimis számvető; Purgli János, Fekete Márton és Stelzer főhadnagyok és Kirchner János polgár.

Bécsben, az 1838 mart. 24től óta fenálló cs. kir. orvosi társaság levelező tagjaivá köv. erdélyi orvosokat nevezett: Kolozsvárról főorvos 's kormányszéki referens Baricz János, prof. 's orvosl. Szűcs József; Brassóbol: Plecker János, 's physicus Plecker Fridrik; N. Szebenből: Wachter János orvosl. urakat. — V. Hunyadon mult év utóháva derekán, egy asszony bölesőben nyugodt csecsemőjét lábával ringatva szorgalommal varrogatott. A' csecsemő ezalatt édes szunnyadtából felriadván, tőjét letette az anya, 's a' szíve alatt hordozottanak a' szív feletti életkűtfőből táplálékot nyújtott. A' gyermek elesendesült, de ezalatt az anya is étvágyat kapván az asztalon letéve volt darab lágy kenyérhez nyult 's abból néhány falatot evett, de az ekkor lenyelt egyik falatra gégején kemény fájdalmat szenvedé, mellyet haza jött férjének is panaszolt. A' tőt az alatt kereste, mellynek azonban híre helyesem volt. Estefelé mellében szűró fájdalmakat szenvedett, mellyek hajnal felé megszűntek. Három nap mulva, a' szobában több 's kétségen túlható személyek jelenlétében, az asszony csecsemőjét szoptatván, az egyszerre megtikkadt, 's a' csecsimbót szájából kibocsátotta, mellyből közbámulásra egy vékony czérna szál függé ki; mellyet az anya megfogván és húzván, csak hamar az ezelőtt 3 nap eltűnt angoltó, fokával fordulva és nagyon rozsdásan, jött ki a' csecsimbóból. Az eset természetbuvárnak, vagy tanult orvosnak bő anyagot nyújt gondolkodásra. Az anya tökéletesen egészséges! E. H. — Tiszta öröm, birtos remény foglalt el a' rettegi (Erdély) ref. egyház tagjai keblőket 's midőn jan. 18kán iskolai rector Márkus Benjamin, buzgó szorgalmának, 's tanítványai reményföltötti előmentőknek példás próbáját adta. 30 ártaflan lélek bámulásig magára vont a' szülők, egyházi tagok 's a' szomszéd helységekbeli sok hallgató figyelmőket, midőn azoknak nemcsak sok, hanem tiszta és értelmes feleletjőket hallák. Tárgyai voltak e' próbatétnak: a' vallás, hazai és természeti historia, Erdély 's Magyarország földleírása, mathematikai és physikai földleírás, számvetés, baromvorvoslási tudomány, éneklés 's írás. Meglepő volt nem csak az eléadott tárgyak sokfélesége, hanem az azokbuli jó felelés 's akármelly nagyobb intézetben is szembetűnhető szép írás elannyira, hogy nehéz volt meghatározni: kit illehet legmeltőbben a' helybeli birtokos és az iskola n. lelkű pártfogója idősb gr. Bethlen József úr által a' legjobb tanulónak rendelt egy császári arany 's a' legszebb írónak egy tallérből álló jutalom? Csakugyan minden részrehajlás nélküli számbavétel után az aranyat mint legjobb tanuló elnyerte Molnár Mária, egy közember leánya, a' tallért pedig, mint legszebb író, Balázs András, egy káplár fia. A' próbatétné ugyanazon nap estve egy erkölcsi színjáték követte, mellyet a' próbat díszreteresen kiállott gyermekek igen jól adtak elé 's ez is a' tanító igyekezetének példás tanuja. Illy sok lelki örömet mulatság tetézte, mellyben az örömteli szülők 's hallgatók, minden földi gondot feledve, vigadoztak, Istentől áldást ohajva a' jó tanítóra, 's azon nagylelkű pártfogóra, ki ezelőtt egy évvel, szép évenkénti fizetést rendelt örökre a' rettegi iskola tanítójának azért, hogy a' köz emberek gyermekeit jutalom-várás nélkül tanítsa. V. U. — Január 22kén tartá a' brassai-takarek pénztár-egyesület éves ülését, mellyben a' megbízottak mult évi munkálatjokat 's előadák egyszermind a' pénztár jelen állapotját miszerint három év alatt az első tőkéről (9346 forint) már ma a' summa 59,482 forint 39³/₄ krra növekedék ezüst pénzben, melly növekedés minden esetre a' pénztár czélszerűségére mutat. Jelenleg van kiadni való pénz 4475 forint 12 krajczár ezüstben, mellyet ezen egyesület alap rendszabályi szerint itt városi hypothekáért vagy idegeneknek a' rendszabásokban megállapított jó zálogért is minden időben ki lehet venni. Kívánatos, hogy illy jóltevő intézetek országosan, vagy legalább több helyen a' ns magyar és székely nemzet keblében is jöhetnének életre, melly minden esetre, e' két nemzet már rég megcsökent hitele alapítására 's pénzügyi tekintete emelkedésére igen sokat tehetne. Brassón két héti szüntelen havazás után már akkora hó van, millyenre öregebb emberek sem emlékeznek.

KÜLÖNFÉLE: Pomázi születésű Nerity Mátyás, egyik növendéke a' vakok pesti intézetének, ki most egy zárdában nyereud alkalmazást mint orgonajátszó, 6 keringőt irt, mellyek ajánlását István cs. kir. f. ág. nádorunk ó fons. elsőszülöttje, elfogadni kegyeskedék. A' keringőket jeleseknek itélik a' műértők, 's egyik nádori táncmulatságon köztetszésre játszák azokat. Nem sokára meg fognak metszésben is jelenni. — A' zágrábi olvasó társulat egyesülve a' varadi 's károlyvárosi rokon társulatokkal, következő tárgyakra jutalmakat tűze ki a' legjobban értekezőnek: 1) Köztudomásu, miszerint a' Horvát- és Tótországban termeni szokott jó 's erős bort nem szállíthatni

helyzeti akadályok miatt a' szomszéd tartományokba, 's ez okbul mind a' nép emésztí azt föl, mi reá nézve erkölestelen hatást gyakorol. Kétszeresen ohajtható tehát e' borok egy részének tengeren tovább szállíthatatása. 2) Igen érezhető a' minden nemű posztó, jó bőr és talp hiánya; noha Horvát- 's Tótországban nem igen nagy terjedésű a' juhtenyésztés, még is tapasztalás tanítja, hogy művelt országok idegen gyapjával czélszerűleg felelnek meg illy hiánynak. E' két öltözetnemű igen keresett 's nélkülözhetlen. 3) Korunk a' közlekedés szaka. Az általános irásvágy 's író- és nyomtató papiros nagy számsága mellett iskolák, polgári és katonai hivatalok 's egyéb intézetek számára, az író 's nyomtató papiros nagy foatosságu tárgy. E' kívánatnak annál könnyebben lehetne megfelelni, mivel bámulatos mennyiségű rongyot szállítanak innen külföldre. 4) Végre azon tekintetbul, miszerint a' földművelés még esupán gyermekkorban van, a' nép kívánatnak megfelelő gazdasági kézikönyvet kellene készíteni, melly egyszermind oktatásra fogna használtatni a' falusi iskolákban. — A' földás tehát annak megfejtesébül áll: mikép lehetne e' hiányokon legezészerűbben segíteni? Részletes oktatás a' műtani készületekre nézve nem kívánatik; csak kimutatása a' szükséges költségek 's legezészerűbb módnak, hazánk körülményéhez illesztve. Mivel egyes vállalkozó nehezen eszközölhet e' részben valamit, tehát részvényes társaságok lényegérül is szükséges emlékezni. E' tárgyrul írott közhasznu munkákra 's ezek illető lapjaira is czélszerű leend hivatkozni. A' jutalmak ezek: a' legjobb értekezés az első pont alatti tárgyról 20, a' másodikról 40, a' 3ikról 15 's a' 4ikről 16 arannyal tiszteltetik meg, ha illy nyelven leend írva; más nyelven írottak a' kifizött jutalmak felében részesülendnek, mivel azokat aztán illy nyelvre kellene fordíttatni. Az értekezéseket idegen kéznek kell tisztán leírni, lapozni, 's jelmondatall ellátni; az értekezés nevé 's lakhelyét hasonló jelmondatu levélle rajtendi. A' legjobb értekezés levélkéje fel fog bontatni és szerzőjének neve köztudomásul adatni. Az értekezéseket f. e. majus utóljaig szükség beküldeni a' társulati igazgatóságához, melly okokkal támogatott bíráló jelentést teend rólok a' f. é. közgyűlés előtt. A' jutalmazott értekezések a' társaságnak jutandnak tulajdonul, 's annak költségén vagy az illyr hajnali csillagban (Ilirska Danica), vagy külön füzetben ki fognak adatni. A' jutalmakért Draskovics János gr. társulati elnök kezeskedik. — Zágráb megye közgyűlési határozata szerint 1 font marhabús ára 4 kr., borjúé 5 kr., disznóé 5 kr., szalonnáé 9 kr., bárányhusé 3 kr., gertyaé 14 kr., szappané 8 kr., 's 8 latnyi nehéz zsömléé 1 kr. pengőben. — Bukarestben f. é. január fogytán jó áron 's keresve keltek a' termékek, mit főleg számos oda érkezett idegen vevőnek tulajdoníthatni. A' fagygyú néhány nap alatt 12 forintról 14re emelkedék pengőben mázsánként, sárga viasz 76 fról 77re, méz 10 fról 11re; beszótt báránybőr párja 1 f. 40 kron kelt, kecskebőr 1 f. 20 kr., a' timárgyapju mázsája 25 fról 26ra emelkedék, beszótt tehénbőr 10 forton kelt, ökör bőr pedig 14—15 fron, mind pengőben. Különösen föltűnő a' nyulbőrök utáni kereszösködés, annyival inkább, mivel ezeket 2 év óta nem keresé senki, holott most lipsei 's triesti kereskedők olly örömet 's jó áron vásárolják. Korábbi éveken örömmel adák 9 fiton a' nyulbőr százát, most pedig 20 pengő forinttal fizetik azt. — A' vakok pesti intézetére 1838ik 2ik felében pengő pénzben hagyott: Tering Gáspár, kalocsai kan. és prép. 20 ft., özv. Offenbach Erzs. szül. Gampel assz. 20 f. Schmeitz Anna assz. 48 kr. Rosler Leop. 10 f. Straelit Ján. 8 ft. Szalay Theresia assz. 2 ft. Khór Erzs. assz. 2 ft. Szentiványi Antal 100 ft. Peltzman Ján. 131 ft. 54 kr. Schulek Fer. kuzimi pléb. 158 ft. 57¹/₁₀ kr. Pollák Ist. dobózei pléb. 2 ft. Presber Francziska assz. 32 ft. Gunther Ther. 20 ft. Mayer Klára 4 ft. Huber Józ. 4 ft. Veidinger Ján. Pesti tanácsnok 8 ft. Nagy Katal. 2 ft. Bányá Klár. 20 ft. Laczkovics György 2 ft. Borsos Magd. 8 ft. Raab Pál 10 ft. Ajándékal adott Eszterházy Pál hg. 300 f. Bereg vgye 199 ft. 30 kr. egy névtelen 5 ft. Néhány Pest megyei táblabíró 29 ft. Rozenthal Izsák n. ker. 30 ft. zágrábi szászék 67 ft. 20 kr. az intézeti emlékkönyvben feljegyz. adakozók 26 ft. 18 kr. Volkmar Laj. hasznobérlő 50 ft.; aug. próbatétkor gyűlt 96 ft 6 kr. ajánd. kapott 31¹/₃ mérő búza ára 43 ft. 36 kr. egy hangászati jöved. 96 ft. 10 kr. Verőcze vmegyében gyűjtött 26 ft. 2 kr. a' szepesi püspökmegyéből 12 ft. az egri érsekség részéről 63 ft. 36 kr. Blazcko urad. lakosai 4 ft. Marossy György esanádi prép. 20 ft. Náthy Mátyás gyarmati pléb. 10 ft. a' hely. tiszántuli superint. 53 ft. 30 kr. a' károlyvárosi gör. nem e. püspökmegye 15 ft. az esztergomi vicariatus 265 ft. 43 kr. Pozsony vmegye gyűjteménye 169 ft. 56¹/₁₀ kr. a' rozsnyói püspökség losonczy kerülete 5 ft. 20 kr. az oraviczai bányászkerület 82 ft. 25³/₄ kr. a' felsőbányai község 100 ft. a' hely. tiszáninneri superintend. 74 ft. 51³/₄ kr. gr. Dessewilly Virginia kisasz. 4 ft. Abauj vgye gyűjteménye 16 ft. 25⁶/₁₀ egy. több nagylelkű tetteiről ország szerte ismértetes, Veszprém megyében lakó jeles hazafi, ki becses nevét szokott szerénysége szerint nem engedte itten kitétetni, egy Veszprém megyei vak gyermek részére alapítványal 2500 ft. ugyanazajándékal 230 ft. ugyanaz, 150 ftot mind pengőben, ennek kamatai az alapító kívánsága szerint a' Veszprém megyei főlebb említett növendékek intézetéből ki léptekkor fognak átadatni. A' haza oltárára számtalanszor nagylelküleg áldozott gr. Buttler Ján. egy alapítványt alkotván fizetett 2100 ft. Goldner Mózes pesti ruhakereskedő 17. fiú növendék nyári öltözetét ingyen adta. Tbiró Beniczky Adám gyermekei Eduárd 12 ft. Mária 10 ft. Mathild 8 ft. Sarolta 6 ft. Ferencz 4 ft. Pokorny Antal pesti bádogos mester által készült remek vas kályha mutatásáért általa bevett, 's az intézetnek ajándékozott 13 ft. b. Podmaniczky Lajos 100 ft. Veidinger János pesti tanácsnok 200 ft. Munk Móríc 5 ft. M. L. Konitz pesti nkereskedő 10 ft. Az árvíz által károsított intézet kárpótlása fejében Theresia kulvárosban munkáló biztosság által 1500 ft. gr. Teleki József ó exc. az árvízkor elveszett intézeti bútorokban szenvedett kárpótlására 934 ft. 20 kr. Az intézetben levő emlékkönyv jegyzése szerint Gömör megye ág. val. ráhói közönsége 6 ft. 24 kr. Csákányi Fer. pléb. 20 ft. Polatsék 2 ft. B. C. 4 ft. A. T. természetben két aranyat. — Pesten 1838ik é. született 3245 gyermek (1710 fiú, 1535 leány), házasságra lépett 644 pár; megholt 3734 személy 's így a' megholtak' száma 489el haladja meg a' születteket. —

Anglia.

(A' manchesteri gabnatörvény elleni gyűlés. Elegy.) A' Times 's ministeri lapok telvék részletekkel a' Manchesterben január 23kán tartott nagy gabnatörvény elleni gyűlésről. E' czélra a' gabnacsarnoki nagytermet választák, mivel abban legtöbb ember férhetett el, 's mégis tizedrésze sem kapott helyet a' minden felőlru összetolongo kíváncsiaknak. A' lakoma 700 terítékre volt számítva, 's egynek ára szándékosan csak 3 shillingre határozaták, hogy szegényebbek is részesülhessenek benne; az érdek azonban olly magas fokra hágott, hogy másnap már 30 shillinget (18 pengő forintot) is kínáltak egyes belépti jegyért. 40 mérföldnyírről is érkezének részvevők, 's azonkül Anglia és Skótzia minden nagyobb városból külön küldöttsegek. A' lakoma utáni beszédek hallhatasáért 5 shillinget is adtak azok, kik még a' terembe juthatának. A' te-

remfelső részén iszonyu nagyságu bötükkel e' szók valának olvashatók: „Tökéletes és tüstinti megszüntetése a' gabnatörvénynek!“ A' terem két oldalán két zászló következő fölirattal: „Olesó kenyér a' nép számára!“ 's Nelson elhíresült jelszava: „Anglia várja, hogy kiki teljesítse kötelességét!“ Még a' hölgyek számára tartatni szokott karzatok is tömve valának férfi hallgatókkal, és soha nem gerjeszte még érzelmekhez szóló beszéd olly nagy hatást, mint most a' jobbadán csak számolásokból álló szenvedélytelen előadás. A' beszédek megkezdése előtt néhány levelet olvasa föl az elnök, 's először is Thompson kereskedési miniserét 's Manchester egyik parlamenti követeét, melly így hangzék: „London jan. 15-ikén: Drága uram! Válaszomat Önnek íratára, melly a' jan. 23-dikán Manchesterben tartandó gabnatörvényelleni gyűlésen megjelenésre szólít föl engem, maig halasztám, mivel a' meghívást nem akarám hirtelen elmellőzni, hanem vártam, hogy vajjon mégis nem jelenhetném e meg Manchesterben? Sajnosan vagyok most kénytelen Önnek kijelenteni, miszerint ezen szerencséről le kell mondanom, mivel a' parlamentnyitás előtti sűrűtős munkálkodások, 's az e' miatt tartatni szokott számos tanácskozás, határozottan tiltják Londonbul távozásomat. Kérem Önt, tudassa sajnom kifejezését a' választmányal. Thompson.“ Ez irat, melylyet gúnyos kiáltozással 's fütyöléssel fogadott a' hallgatóság, nyilvánosan tanusítja, miszerint Russell tökéletes igazságot szöla, mondván, hogy a' gabnatörvény iránti nézetei csupán személyesek. Morpeth l. egészen hasonló értelmű levélben nyilatkozik. E' szerint tehát csakugyan alaposnak mutatkozik némelyek azon aggálya, hogy a' gabnatörvény iránti véleménykülönösg talán megbuktatja a' whigministerséget. Az említett irat fölolvását Durham 's Brougham lordokéi követték. Ez utóbbi igen emlékezetes azon tekintetből, hogy a' ministerség elleni gyűlölséget világosan kiláthatni belőle. A' lakomán meg nem jelenhetése miatt mentegetőzése után így nyilatkozik a' ns lord: „Nézetimet a' rendkívül fontos pontrul már ismételve nyilvánítam a' parlamentben, 's ismét teljesítendem kötelességemet, ha e' tárgy ott előforduland. Azok, mint hallám, kik legtöbbet tehetnének ez ügyben, alkalmasint majd csak akkor fognak mellette némi erőfejtést mutatni, midőn már hathatósan unszolandja őket arra az ország. Illy bánásmód vezérelvét nyilvános életben föl fogni képes nem vagyok; azonban bizonyosan csupán magát fogja okozhatni az ország, ha még ezentel is azzal ótalmazandhatja magát valaki, hogy nem tudá, milly értelemben nyilatkozik e' tárgy iránt a' közvélemény. Brougham.“ Durham gr., miután röviden előadá meg nem jelenhetése okait, nyomosan biztosítá az iránt a' gyűlést, miszerint ő, valamint 1815-ben ugy e' pillanatban is egészen eltörlesztetnie ohajtja a' gabnatörvényt, melly nézetei szerint a' földművelőre 's kereskedőre nézve egyiránt káros hatásu. Legnagyobb hatást mindazáltal Stirling irata szült Karlsruheból, ki abban a' némethoni kereskedés előhaladását 's ugyanottani kézműgyárak virágzó állapotját rajzolja 's többi közt így nyilatkozik: „A' németeket igen lassu népnek mondhatni; de a' kereskedés es gyárak hasznosságát mégis érzik már. Ők, tekintvén az egyes személyeket, nem olly dásak, mint az angolok, de tömegben véve gyorsan növekszik vagyonságuk, 's köztük minden hasznót ígérő vállalat hamar talál megkívántató memmységű pénzre.“ — Manchesterben igen nagyszerű 's pompás szentegyházat szándékoznak építeni a' katolikusok, melly előleges számítások szerint 30 ezer font sterlingbe kerülend. — Napoleon Lajos hg, ki eddig a' leamingtoni fürdőikben mulata, hol a' polgárság 's nemesség vetélkedve tisztelék meg őt fényes lakomákkal, most Birminghamba utazott, 's az angol gyárvárosokat szándékozik meglátogatni. — A' M. Chronicle egyáltalában lehetlennek tartja, hogy Franciaországban ismét olly ministerség létesülhessen, mellyben Molé gr. is helyet kapna; noha egyébiránt teljes igazságot szolgáltat ki ez utóbbi azon tetteinek, miket önhatározatából követett el, 's csupán azt sajnálja, hogy ezek csak olly föltte esekély számukak lehetének. — A' Globe hitelenen akarja tudni, miszerint a' Sun híre a' királyné nem sokára véghez menendő házasságáról csupán azon nyugtalan jogtudós lordtul származhatik, ki olly nagyon szereti magát mindenbe keverni, 's ki az annyira elhíresült nyilvános iratot intézé a' királynéhoz. Ez utóbbi állítás azonban nem igen valószínű, mert Brougham l. az Edinburgh Reviewban határozottan tagadja az érintett röpirat készítését. — A' londoni 's edinburgi közseg-tanácsosak szinte a' gabnatörvény ellen nyilatkoznak; némelyek közülök azonban nem kívánják egészen megszüntetni azt, hanem csupán a' beviteli-adó fokenkénti csökkentését ohajtják, mindaddig, míg végre csupán nevéért fogna létezni e' várn. Határozatra még nem jutott e' tárgy.

(O'Connell meghasonlik az irlandi alkirályal.) O'Connell 's Normanby marq. irlandi alkirály közt meghasonlás támadott. Az igaztó egy, Dublinban az ő tiszteletére adott, politikai lakomán nyilvánosan gáncsolá a' lordhelyettes, mivel Oxmantown lordot nem voná számadásra az irlandi nép ellen kimondott rágalmi miatt. Normanby ellenben bizonyos Purcell Pétert, ki O'Connell böcsületében kétkezés miatt az előző társulatból kilépett, magához idézé, 's O'Connell több ellenségit békebirói rangra emelé. O'Connell az említett lakomán nyilvánította, hogy a' legközelebbi parlamenti ülésben Oxmantown lordot hivatalától meg fogja fosztatni, 's világosan beh bizonyítandja, miszerint az irlandi népnel böcsületesb, jobb 's hibebb az egész világon nem létezik. Ez nem szükséges ugyan, mint az Examiner véli, de Normanby marq. csakugyan köteles lett volna Oxmantown lordot vétkes pártoskodásiért hivatalától megfosztani, mert a' feddő magányos levél illy vétek büntetésére elég telen. O'Connell annyira ment Oxmantown l. elleni ingerültségében, hogy nyilvánosan kimondá, miszerint a' szerencsétlen Norbury l. nem egy elüztött bérlő kezei alatt veszté életét, hanem egyik igen közel rokona (félig meddig örökségből kitagadott elsőszülött fia) által. Ez állítás-

hoz még azt esatolá, hogy Oxmantown l. igen jól tudja e' titkot, 's csupán a' rendőrség tévely-utra vezetése végett törekvék a' népre háritani e' szörnyü büntettet. A' M. Chronicle ezt jegyzi meg ez utóbbi állításra: „E' gondolat iszonyu, de illy dolgok már korább időkben is történtek; az pedig minden valószínűséggel 's tapasztalással ellenkezik, hogy alattvalók olly földesurat gyilkoljanak meg, kinek halála csak veszteséget hozhat számukra.“ Egy tory lap ördöginek mondja e' megjegyzést, noha alaposága ellen józanul semmi kifogást nem tehetni. A' gabnatörvény ügyében oda nyilatkozik O' Connell, miszerint ő a' gabnatörvény-eltörlesztés mellett szavazand; de egyébiránt a' többi szabadelmű irlandi követ személyes külön belátására bizza, milly szempontbul kívánják e' kérdést tekinteni, melly olly nagyfontosságu az irlandi földművelésre nézve. — Valamennyi Londoni lap sajnálattal említi, miszerint a' királyné eddig az olasz daljáték, most pedig az állatseregletek 's hasonló látványos mulatványok miatt egészen elhanyagolja a' nemzeti színészetet. A' jan. 24-iki előadás után Drurylane színházban egész udvarostul színpadra ment ő föl-sege, Van Amburgh oroszlanja étetését megtekintendő, kinek állotit a' közönség távozása után színpadra hozák. Amburgh darab ideig koplaltatá állatait, hogy étvágyukat annál ragyogóbb fényben tüntethesse ki a' magos vendégek előtt. Étetés előtt egy hófehér báránykát bocsatának a' vas ketreczbe, 's oroszlan és párdücz dühösen rohanának egyszerre reá; Amburgh korbácsa előtt azonban engedelmesen távoznak sarokba, 's a' báránka épen hagyá el a' fenevadak börtönét, mit kitűnő tetszéssel fogadott a' királyné. — Jan. 23-kán nagy lakomát adott Durham l. greenparki gyönyörű palotájában, mellyen majd valamennyi diplomata jelen volt, de egyetlen ministert sem leheté látni. — Egy angol bárót olly iszonyu lelkesülettel fogada nem rég a' radicalok egyik gyűlése, hogy a' nép közül sokan kifogák hintajából lovait 's maguk vontaták a' gyűlés-helyre. A' ns báró nagyon csudálkozik, hogy szép és igen drága lovait többé nem láthatá; az egész dolog azonban csupán ebből állott: ügyes esenészek tisztelék meg olly nagyon a' bárót, 's társaik tovább illantak a' kifogott lovakkal. A' lopás ez uj módja igen óvadékosakká teendő Anglia politikai érdemű férfait. — Figamicere lovagot követül küldé Braziliába a' portugál kormány némely országos tartozások lerovása iránti alkudozás végett, mi oda látszik mutatni, hogy Portugália, szomorú helyzete daczára is, teljesíteni szándékozik kötelezését. — Essex gr. nagy hírű gyűrűje még most is birtokában van egy angol főrangú családnak, melly e' pillanatban Franciaország fővárosában mulat, hová e' szomorú emlékü gyűrűt is magával vivé. E' család „Roberto Devereux“ czimű daljátékban, mellynek hőse Essex gr., használatul oda engedé e' gyűrűt, 's így ez majd még egyszer játszandja azon fontos szerepet, melly Anglia történetének egyik fontosb szakát képezi, csak hogy most színpadon, akkor pedig életben. —

(Canadai hírek.) Az utóbbi zendületi merényrül már hivatalos tudósítások is érkezének Londonba, mellyek jobbadán csakugyan őszhangzók a' korábbi magányos hírekkel 's a' esőndet ismét helyreállottnak mondják, miután az Amerikából becsapott kalandorok elszéledtek. Az egyesült szabad tartományok kormánya saját vallomása szerint nem bír elég hatalommal e' kicsapongások gátolhatására. —

F r a n c z i a o r s z á g .

(Politikai nézetek a' ministerségrül. Soult nem akar részesülni az új kormány-alakításban.) Paris, jan. 30-kán: „Helyzetünk valóban rendkívüli. Ministerségünk nincsen, tehát szoros értelemben kormányzatunk sincsen, pedig hadsereg áll határszélinken 's egy szomszéd hatalom háborura készül, 's mind e' mellett mély esőnd uralkodik, 's még a' részvények böese sem esőkken a' fejtelenség közepett. Némelyek így szólnak: már most láthatjátok, milly nagyra böcsüllí ministereiteket a' közönség, ők lemondának, 's egyetlenegy kakas sem kukorikol utánok, sőt a' papírböcs még emelkedik, mint felfödözött összeesküvés után történni szokott. Mások erre így válaszolnak: épen ez okbul esatlatkoztok, mert ebből az világlík ki, miszerint a' nép jó kezek közt tudja ügyét. Soult tábornagy, mint látszik, megbánta már a' királynál tett lépteit: 's egészen lemonda a' ministerség-alakításban részesülésről betegséggel ürügye alatt ugyan; de világos, hogy más fekszik a' dologban, mert a' betegség nem gátolja annyira az agg vitézt. A' válaszfölirat vitatása óta olly mély esőnd uralkodik Parisban, hogy a' farsang sem képes azt élénkíteni zajával. A' ministerek lemondának ugyan, de mások hiányában még most is folytatják munkálkodásikat, 's csupán a' kamra es sajtó zajganak, míg egyébkint minden ugy halad a' maga kitűzött ösvényén, mintha semmi sem történt volna. Az egész mozgalom olly esekély 's olly aluszékonyan halad, hogy általa Guizot 's Thiers semmi esetre nem fognak ministerségbe juthatni. A' jour. des Débats folyvást gyalázattal tetézi e' két férfit, 's az utóbbit csak nyomorultnak nevezi, mi világosan tanusítja, minő kedvességgel bír bizonyos helyen e' két férfi. A' szövetekezési lapok mégis hiszik, hogy főnökeik kezeibe kerülend a' hatalom, noha olly esekély erre mindeddig a' kilátás. A' választásjavítási kérdés ismét új surlódást szülend, 's Belgium ügye is nagy figyelmet gerjeszt; általányosan azon hiedelem uralkodik Parisban, hogy a' belgák váratlan kifejléssel végzendik ügyöket. Azok azonban mégis hatalmasul esatlatkoznak, kik vélik, hogy Franciaországban népmozgalomtul tarthatni a' belgák részire, mert a' franczia nép annyira hódul már az anyagiságnak, hogy csupán ipar 's kereskedési tespedés vagy elnyomatás izgathatja tette. Egyébiránt, ha most csakugyan vesztené is birtokából Belgium, az sokáig nem fogna ugy maradni, mert a' kérdéses tartományok lakosí minden esetre addig nyugtalanokodnának, míg végre csakugyan szabadokká teendnek magukat. Nemzeti érzemények ellen hiában küzd a' nem szeretett hatalom; előbb utóbb minden esetre bukniá kell.“ —

(Követkamrai ülés. Würtemberg hgnó temetése.) A' jan. 30iki követkamrai ülésben az 1836ki költségvetési számadást 233 szózattal 19 ellen végkép elfogadák. Mivel semmi egyéb tárgy nem volt napirenden, tehát azonnal elbocsátá az elnök a' követeket, jelentvén, miszerint a' legközelebb ülésre házaikból hivatandja őket össze. — Würtemberg hgnó temetéséről telvék részletekkel a' parisi lapok, 's több megható jelenést említnek. Würtemberg hg zokogva borult a' holttestre 's csóközönnel árasztá el azt. Lajos Fülöp férfias sziládsággal 's fődellen fővel ment a' koporsó után 's mind végig uralkodni tudott atyai fájdalom; a' kir. hercegek mindazáltal korlátlanul engedék kitörni szívök érzeményit, és szemek az egész egyházi szertartás alatt folyvást könnyűtől áztak, mintha nem is látta volna idegen tanu azok kitörését. Joinville hg mélyen érzendi nővere elvesztését, kitől tengerre szálltakor olly érzékenyül vön végbücsüt.

(A' kamraülések elhalasztva. Elegy.) Jan. 31kén váratlanul fölszólitást kapának lakásikon a' követek a' kamrába megjelenésre, hol rendkívüli ülés volt tartandó egy kormányrendelet kihirdetése végett. Mit Montalivet némely czélzattiból jan. 30kán gyanítani leheté, az másnap csakugyan valósult; Lajos Fülöp egy királyi határozata február 15ikeig elhalasztá a' kamraüléseket. Általányosan hiszik, miszerint e' rendelést tüstint tökéletes kamrafelosztás követendi, 's az új választásokra nézve martzius elején fog megjelenni a' parancsolat. E' szerint igen gyorsan valósulna a' mult évi választó biztosságok jóslata, melly egyhangulag oda nyilatkozik, hogy az illy határozatlan szerkezetű kamra két ülésnél tovább nem igen fogja magát föntarthatni. Az udvar természetesen inkább ohajtja a' választások véghez menetét Montalivet elnöksége mint szövetekezési miniszerség alatt. 'S e' szerint már most Belgium egészen tulajdon erejére van hagyatva. Egyébiránt a' kormány nem igen teheti mást a' mostani körülmények közt, 's már most a' választóktól függend olly férfiakat küldeni a' kamrába, kik tökéletesen meg tudjanak felelni a' nemzeti bizalomnak. — A' népszekönyvből már utányomás jelent meg Brüsselen. 's a' kalóz kiadó olly szemtelen volt, hogy a' National szerkesztőjét egyenesen fölszólítani bátorkodék gaztette gyámolítására. — Az új kamra, mint mondják, april elején nyitandja meg ülését. — Az egész francia politika rendkívül elaljasult. „Uralkodni 's kormányozni, kormányozni 's uralkodni“ erről áll most minden politikai vitázat 's valóban ideje már, hogy elenyésszék e' szököd, melly által valamint a' királyság nem veszt, ugy a' szabadelműség sem nyer semmit; mert az egész dolog csupán férges diók miatti játék, mellynélkárörömmel kaczag Thiers. Az uralkodás a' fölséget illeti, mond a' szabadelmű sajtó, a' kormányzás pedig a' miniszerségnek tulajdona. Az uralkodás szent, valamint a' vallás, és felelősségen fölül emelkedett, mint az igazság talpköve; a' kormányzat ellenben isten 's emberek előtt legnagyobb felelősséggel van terhelve 's csupán nyilvános érdek szellemében munkálkodás által szentesíthető. Ez nem állhat meg, mert ha tulajdon eszmévé emelik a' királyt, ugy bizonyos politikai vallásnak kellene létezni Franciaországban, holott most minden, az illynemű fény elosztására törekszik. Vannak, kik a' trónon csupán bizonyos fabábot szeretnének látni, melly körül miniszeresdit lehetne játszani. Nem gondolják meg sokan, hogy az ember mindig csak ember marad, 's tőle csupán emberi tetteket követelhetni. Legyen bár a' király megtestesült elme, de azért személyességgel is bír, 's nem csupán életnélküli kép. Ha mind ilyenek, szívet 's fejjel bírnak, ugy önállólag fognak nyilatkozni; ha pedig sem szívet sem fejjel nem bírnak, ugy helyettük mások veszik át a' felelősséget. Gondolhatni ugyan, hogy élő fölség létezik, mely személyesség nélkül, mikép Angliában; de akkor a' főnemesség uralkodik, mellynek feje a' király, 's e' főnemesség csupán a' király személye tágabb értelemben. Valahol minden esetre kell összpontosulni a' hatalomnak, de Franciaországban ez csak a' külön hivatalosztályokban fordul meg, mert a' sok üres vitatkozó beszéd végre is csak azt törekszik kivíni, hogy egyik vagy másik felekezet emberei nyerjenek tisztségeket. —

Belgium.

Brüsseli jan. 23iki hírek szerint az udvarnál készültek tétetnek a' király utazására, ki a' tábor szándékozik meglátogatni, az elutazási nap azonban még nem tudatik. — Parisi hírnök megérkezte következtében Evain tábornok a' kir. udvarba hivatott meg 's jan. 21iki éjjel Parisba utazott. Gérard marsal is jan. 21ike óta Brüsselen mulat. E' hírek valóságáról azonban nem kezeskedhetni. — A' követkamrai jan. 23diki ülésben az 1839ki adó felének azonnali lefizetése iránti törvényjavaslat vitatásakor Dschamps nagy tetszéssel fogadott beszédet tartá, melly világos tanuságul szolgá, miszerint a' válaszfelirati helyzetben kíván a' kamra maradni 's így nem engedni; a' többi közt ezt mondá: „Azon pillanatban, midőn válaszfeliratunk felelőssége egészen rajtunk fekszik, az állandóság 's bátorság szavak értelmét, mellyeket magunkéva tettünk, tökéletesen el kell határoznunk. Most válik el: vajjon Belgium Európa részvétét vagy gúnyát érdemli é meg?... Nem világos é az, hogy a' londoni tanács azon ösvényt választandja, melly legkevésb veszélylyel páros. Bizomnyal a' status quo mellett maradand minden birtokeldarabolás nélkül, ha reményli ennek veszély nélküli teljesíthetését. Láthatják, uraim, hogy a' belga kérdés kezeink között van. Még néhány áldozat, csak még egy kevés sziládság 's minden megtörténik.“ Továbbá Dschamps azon esetről szóla, ha Franciaország a' többi hatalommal megegyezik 's a' tanács Hollanddal együtt aláirandja a' szerződést, vajjon ez által a' kérdés tovább haladt é? „Mit teend a' tanács ekkor? 1831ben átláthatá, ki veendi Antwerpét ostromzár alá; de ki tudja, Venloot ki szállandja meg?“ A' nagy hatalmakat más ügyekkel mondá Dschamps elfoglaltaknak, a' német szövetséget pedig szétszakadozottnak állítá.

A' jour. de Débats Brüsselből jan. 26árul következőleg ír: A' csapatok mozgalmánál néhány nap óta szünet uralkodik; a' rossz időt adják okául. Hó és eső az utakat egészen járhatatlanokká tevék, ugy hogy ez okbul sem lehet számolni az ellenségeskedés elkezdésire. A' 2ik vasas ezred, mellynek a' határszélekre kell vala utazni, ellenparancsot kapa 's Löwenben marad. — A' belga Moniteur szerint 300 kinevezés 's előléptetés történt a' sergeknel, egyedül a' gyalogságnál; néhány napra várják a' lovasságot illető előléptetéseket is. —

Hollandia.

A' Handelsblad végre közli a' londoni tanács utolsó ülésinek hivatalos okleveleit; a' tanács főjegyzőkönyve 1838 dec. 6árul szól, mellyhez több melléklet van csatolva. A' tanács 1839 jan. 23diki ülésében Franciaország meghatalmazott képviselője jelenté, hogy kormányától föllalmazást nyere az 1838 dec. 6ki jegyzőkönyv aláírására 's az ugyane' jegyzőkönyvhöz mellékelt jegyzék közlésire a' hollandi 's belga udvarokkal. Az 1839 jan. 23ki jegyzőkönyv szerint Belgium azon javaslatot tevé jan. 14ki jegyzékében londoni képviselője által, miszerint 60 millió frtot kész fizetni azon birtokrészért, mellyet Belgium az 1831 nov. 15ki szerződés által Hollandiának köteles átadni. Poroszország 's Ausztria képviselői udvaraiktól kapott utasítás következtében nyilványíták: miszerint a' német szövetség határozata meg nem engedí e' javaslatnak figyelembe vételét. Franciaország Anglia 's Poroszország képviselői e' nyilatkozványban elég okot találtak a' belga kormány javaslata el nem fogadására. — 1838 nov. 28ki jegyzékben Ausztria 's Poroszország meghatalmazott a' tanács többi tagjaival azon nyilatkozványt tudaták, miszerint fájdalommal láthatni azon nyilványos oklevelekből, mellyek a' brüsseli törvényhozó kamrák kinyitásokor napfényre jöttek, hogy a' birtokvisszaadást, melly a' 24 cikkű szerződés következtében Luxemburg nagyhgséget illeti, Belgium megtagadja; ez által ő (Ausztria és Poroszország képviselői) a' német szövetség jogait látják megsérülteknek, mert ez azon párt által történik, melly csak ideiglen türetett az említett birtokrészben 's így egyedül saját hatalmával e' birtokot állandó joggal akarja eltulajdonítani, mi a' jelen esetben erőszak; mind e' mellett is a' német szövetségre kelle hagynia, Belgium újabb fellívása következtében, azon jogoknak életbe léptetését, mellyet a' belga kormány az öt udvar ellenében az 1831 nov. 15ki szerződés által ráruházott kötelezések erejénél fogva tiszteletben kénytetik tartani. Az 1838 dec. 6ki jegyzőkönyvhöz csatolt B melléklet azon módosítványokat foglalja magában, mellyeket bizalmas alkudozások után 's Poroszország és Ausztria képviselői említett nyilatkozványa következtében a' tanács jónak látá tenni a' 24 cikkű szerződésen. Ezen módosított szerződés is 24 cikkű. A' 8 első cikk ugyanaz, mint az 1831 nov. 15ki szerződésben; t. i. Belgium határszéleit határozzák meg 's azon vonalokat, mellyek szerint Luxemburg nagyhgség 's Limburg tartomány két részre osztatik, mellyek egyike Hollandiát, másika Belgiumot illeti. A' 7ik cikk szerint Belgium a' kijegyzett határok körében független 's örökké semleges statust alakítand. A' 9dik cikk a' hajózársul 's más hajózható folyamokrul, mellyek Belgiumot Hollandiától elválasztják, vagy egyik országból a' másikba folynak, rendelkezik: 's a' bécsi congressus közoklevelének 108tul 117 cikkkei hozatnak alkalmazásba. A' 10—12 cikkkek ugyanazok az 1831 nov. 15ki szerződésiekkel. A' 13 cikk rendeli, miszerint 1839 jan. 1jétől a' németalföldi királyság közadóssága elosztása következtében Belgiumra 5 millió németalföldi forintnyi évenkénti kamat járand, mi Belgium főkönyvébe iratik 's ezen öt millió a' belga nemzeti adósság részéül fog tekintetni; az említett 5 milliónyi kamatfizetés felévenként történik Brüsselen vagy Antverpben minden lerovás nélkül, a' mindkét rész által kinevezendő biztosság Utrecht városban gyüendő össze a' tőkék és kamatok átírása végett, a' biztosságot illető költségeket Belgium viendi. A' 14—22 cikkkek igen csekély módosítást nyerének. A' 23ik cikk rendeli, hogy a' törvényszékek hozott ítéletei polgári 's kereskedési ügyekben, Limburg 's Luxemburg azon résziben, mellyek a' németalföldi király 's luxemburgi nagyhg. birtokába jutandnak, teljes erőben maradjanak. A' szerződés hat hét alatt irassék alá 's Londonban eserltessek ki. A' C melléklet jegyzéket foglal magában a' németalföldi királyhoz, mellyben a' tanács nyilványítja: ha Hollandia megtagadná e' szerződéshez járulását, midőn Belgium azt tenni kívánja, azon esetben az öt udvar gondja leend az említett két ország közt a' békefontartás. A' D melléklet a' belga királyhoz foglal magában jegyzéket, a' módosított 24 cikkű szerződés aláírására szólítván fel őt; mellyben nyilványítja a' tanács, miszerint ha a' belga kab. megtagadná elfogadását, midőn Hollandia ezt tenni kívánja, akkor a' tanácsban képviselt hatalmak részéről nem marad egyéb hátra mint azon eszközök meghatározása, mellyek alkalmazási által Hollandia gyámolítá sukkal megkapandja az öt illető birtokrész.

Olaszország.

(A' moszka trónörökös Nápolyban. A' Tiberisen francia társaság lánzhidat építend. A' római inquisitio által eltított könyvek.) Róma, jan. 19ikén: Tegnap delután hagyá el a' moszka trónörökös Romát kíséretével 's Nápolyba utazott, hol az egész hónapot töltendi, 's ujlag visszatérend Romába. — Egy francia társaság engedélyt kére a' Tiberisen lánzhidépítésre, mire legújabb hírek szerint a' kormány már egyezését adá. — A' római inquisitio jan. 16ki diák nyelvű rendeletében ujlag 12 könyvnek tiltja meg a' keresztység általi birhatását 's olvastatását, köztük van két francia, két olasz 's nyolcz német. Graser tanártul egyedül négy könyv van eltítva, a' francia könyvek egyikét Lamartine, a' híres francia követkamrai szónok, írta. — A' nápolyi udvar Mária württembergi hgné halála következtében három heti gyászt ölte. —